

Új népvándorlás?

Sok szó esik a globalizációról, valójában azonban nemigen látunk túl a saját házunk táján. A szakemberek évtizedek óta kongatják a vészharangot Észak és Dél, a fejlett és a fejlődésben elmaradt országok ellentétéről. A II. Vatikáni zsinat már ötven évvel ezelőtt felhívással fordult „a nemzetek nagy családjához”, hogy segítsék azokat a földrészeket, amelyek „még mindig tűrhetetlen ínséget szenvednek”. „Támogassák a fejlődésben lévő országok minden irányú kibontakozását, enyhítsék a szélrózsa minden irányába szétszóródott menekültek ínségét, segítsenek a kivándorlókon és családjukon” (GS 84).

Fél évszázada annak, hogy ez a felszólítás napvilágot látott. Pedig akkor még aligha lehetett látni, hogy mára valóban egy világméretű népvándorlás bontakozik ki: a nincstelenség és az üldözöttség milliói válnak földönfutókká, menekülnek el otthonukból mindenüket hátrahagyva. Egy részük talán csak a jobb megélhetés reményében vág neki a vakvilágnak, többségük azonban a puszta életét és a családját próbálja elmenekíteni az öldöklő erőszaktól vagy éppen a rájuk váró éhhaláltól.

Mit mondhat az egyház ebben a helyzetben? Emlékezik és emlékeztet Krisztus tanítására: „Jézus Krisztust szeressük különösen a legszegényebb és legelhanyagoltabb emberekben; egészen biztosan közejük tartoznak a vándorlók és menekültek, akik megpróbálnak szabadulni életveszélyes és drámai helyzetükből. Az egyház, amely nem ismer határokat és mindenki édesanyja, terjeszti a szolidaritás és befogadás kultúráját az egész világon, minden nép között, és ezért senkit sem szabad haszontalan, rossz helyen tartózkodó, vagy kiselejtezendő személynek tekinteni. Jézus Krisztus ugyanis azt várja tőlünk, hogy felismerjük Őt a vándorlókban és a menekültekben, a száműzött és hontalan emberekben; általuk is arra szólít minket, hogy osszuk meg velük anyagi tartalékainkat, és esetleg még abból a jólétből is adjunk fel valamit, amelyért valamikor jól megdolgoztunk” (Ferenc pápa üzenete az elvándorlók és menekültek világnapjára, 2015. január 18.).

Mit tehet az egyház itt és most, hogy szava ne hangozzék életidegen intelmeknek? Ferenc pápa hajléktalanszállást nyit, zuhanyozókat és illemhelyeket állít fel a méltóságteljes Szent Péter bazilika mellett; egy-egy plébánia, lelkiségi mozgalom valahol Európában szálláshelyeket létesít menekültek befogadására, ebédet, ételt oszt. De vajon „mi ez ennyi embernek?” Nem maradnak csupán szimbolikus gesztusok, hiszen az így megsegített emberek száma eltörpül az ínséget szenvedő tömegekhez képest?

Számtalan módon ábrázolták már a keresztre feszített Jézust. Könnyen hozzá is szokhatunk a feszületek látványához, nem rendít meg a haldokló Emberfia alakja. Napjaink menekültáradatában a szenvedő Krisztus világméretű, kozmikus keresztre rajzolódik ki előttünk. „Íme az ember!” Nem vehetjük le a szemünket erről a látványról.